

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1488/2567

พนักงานอัยการจังหวัดเชียงรายโจทก์ บริษัท บ. กับพวกรวม 2 คนจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 269, พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 57, พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 17, ป.วิ.อ. มาตรา 192, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 3, พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 4, พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 5, พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 20, พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 29

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามมาตรา 20 แห่ง พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลและต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเท่านั้น ซึ่งในการประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องว่าจ้างผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมากระทำการแทน ทั้งผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าจึงเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามมาตรา 269 แห่ง ป.อ. หากผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จหรือจงใจกระทำการใด ๆ ให้การตรวจสอบมาตรฐานสินค้าผิดไปจากความเป็นจริง ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าซึ่งเป็นนิติบุคคลต้องรับผิดชอบในการกระทำของผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าดังกล่าวเสมือนหนึ่งได้กระทำด้วยตนเอง เพราะบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นบัญญัติให้ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีเจตนารมณ์มุ่งประสงค์ให้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าซึ่งเป็นพนักงานของตน และต้องรับผิดชอบเมื่อมีการรับรองมาตรฐานสินค้าอันเป็นเท็จหรือผิดไปจากความเป็นจริงโดยเฉพาะ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท ด. ว่าจ้างจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนิติบุคคลผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ให้ตรวจสอบข่าวสารที่จะนำเข้าเก็บในคลังสินค้าให้ได้ข่าวสารที่ได้มาตรฐานตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 หากข่าวสารที่จำเลยที่ 1 ตรวจสอบแล้วเป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าวก็อนุญาตให้นำข่าวสารเข้าเก็บในคลังสินค้าของบริษัท ด. จำเลยที่ 1 ว่าจ้างให้นาย ข. ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตรวจสอบข่าวสารที่โรงสีข้าวนำมาส่งให้ได้ข่าวสารที่ได้มาตรฐานตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ เพื่อนำเข้าเก็บในคลังสินค้า แต่ผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างข้าวของสำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ปรากฏว่าข่าวสารไม่ถูกต้องตามมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ ดังนั้น การที่นาย ข. ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานสินค้ากระทำการแทนในนามจำเลยที่ 1 ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวโดยทำคำรับรองอันเป็นเท็จและตรวจสอบข้าวให้ผิดไปจากความเป็นจริง ย่อมถือว่าจำเลยที่ 1 ในฐานะผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและเป็นผู้มอบหมายให้นาย ข. ทำการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวดังกล่าวแทนเป็นผู้ทำคำรับรองการตรวจสอบข้าวเป็นเอกสารอันเป็นเท็จและทำให้ผิดจากความเป็นจริงแล้ว โดยการที่นาย ข. ลงลายมือชื่อในฐานะผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าในผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพข้าวเป็นการลงลายมือชื่อในฐานะผู้กระทำการแทนจำเลยที่ 1 จึงย่อมมีผลผูกพันจำเลยที่ 1 ด้วย จำเลยที่ 1 จะอ้างว่าจำเลยที่ 1

โดยจำเลยที่ 2 กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนเพิ่งเห็นผลการวิเคราะห์คุณภาพข้าวของนาย ช. หรือจำเลยที่ 1 ไม่ได้เป็นผู้มีวิชาชีพในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า หรือจำเลยที่ 1 มอบหมายให้นาย ช. เป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าโดยจำเลยที่ 1 ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทำคำรับรองเป็นเอกสารดังกล่าวหาได้ไม่ จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา 269 วรรคหนึ่ง และเมื่อจำเลยที่ 1 โดยนาย ช. ใช้หรืออ้างคำรับรองไปตามหน้าที่ของจำเลยที่ 1 เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับมอบข้าวสารที่นาย ช. ตรวจสอบจึงเป็นการใช้หรืออ้างคำรับรองอันเป็นเท็จโดยทุจริตตาม ป.อ. มาตรา 269 วรรคสอง แต่จำเลยที่ 1 ไม่มีความผิดตาม พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 57 เพราะการตรวจสอบมาตรฐานของข้าวสารในคดีนี้เป็นการตรวจสอบเพื่อนำข้าวสารเข้าเก็บในคลังสินค้า ไม่ใช่กรณีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าเพื่อขอออกใบรับรองมาตรฐานสินค้านำไปแสดงต่อเจ้าพนักงานศุลกากรก่อนส่งสินค้าออกนอกประเทศตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ตาม พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 17 แม้จำเลยที่ 1 มีความผิดเป็นตุ๊กตาตาม ป.อ. มาตรา 269 วรรคหนึ่ง แต่โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนตาม ป.อ. มาตรา 269 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 86 และขอให้ลงโทษตามกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุดเพียงกรรมเดียว จึงเป็นกรณีที่โจทก์ไม่ประสงค์ฎีกาให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ในฐานะตุ๊กตาการกระทำความผิดฐานทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จตาม ป.อ. มาตรา 269 วรรคหนึ่ง จึงไม่อาจลงโทษจำเลยที่ 1 ในฐานะตุ๊กตาในความผิดฐานดังกล่าวได้ เพราะต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 215 และ 225 คงลงโทษในฐานะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด เมื่อการกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 269 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 86 และมาตรา 269 วรรคสอง จึงต้องลงโทษตามมาตรา 269 วรรคสอง ซึ่งเป็นบทหนักที่สุดตามที่โจทก์ฎีกา ส่วนจำเลยที่ 2 นั้น เมื่อโจทก์มิได้นำสืบพยานให้ปรากฏว่าเกี่ยวข้องกับการทำคำรับรองมาตรฐานสินค้าอันเป็นเท็จหรือผิดไปจากความเป็นจริงที่โจทก์นำมาฟ้องอย่างไร และจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ 1 มิได้มีหน้าที่ในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามกฎหมายที่ต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าของพนักงานของจำเลยที่ 1 จึงไม่อาจลงโทษจำเลยที่ 2 ในความผิดฐานทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 269, พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 3, 4, 5, 20, 29, 57 จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคแรก ประกอบมาตรา 86, 269 วรรคสอง พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 57 ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 57 ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ลงโทษปรับจำเลยที่ 1 เป็นเงิน 20,000 บาท และจำคุกจำเลยที่ 2 มีกำหนด 4 ปี หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 โจทก์และจำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติโดยไม่มีฝ่ายใดโต้แย้งว่า เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2556 องค์การคลังสินค้า ผู้เสียหาย ทำสัญญาฝากเก็บรักษา

ข้าวสาร (โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2556/57) กับบริษัท ด. โดยกำหนดให้บริษัท ด. มีหน้าที่ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าวสารที่ได้มาตรฐานและขึ้นบัญชีกับสำนักมาตรฐานสินค้านำเข้าส่งออก กรมการค้าต่างประเทศ เป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบข้าวสารที่รับฝากให้ตรงตามมาตรฐานตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ บริษัท ด. ต้องตรวจสอบและรับมอบข้าวสารที่ผู้เสียหายส่งมอบให้ตรงตามปริมาณ ชนิดและคุณภาพข้าวสารให้ได้มาตรฐานตามประกาศกระทรวงพาณิชย์เกี่ยวกับสินค้าข้าวที่ใช้บังคับอยู่หรือที่จะใช้บังคับต่อไป และต้องเป็นข้าวสารที่สีจากข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2556/57 ซึ่งมีคุณภาพดี ไม่เสื่อมสภาพ ไม่เป็นโรคพืช ไม่เป็นรัง ไม่มียอดหรือหนอน และปราศจากสารเคมีภัณฑ์ที่มีพิษเจือปน กรณีที่โรงสีเข้าร่วมโครงการฯ ส่งมอบข้าวสารไม่ตรงตามคุณภาพและชนิด บริษัท ด. ต้องจัดส่งข้าวสารคืนเป็นรายกระสอบ ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งเรื่องคุณภาพข้าวสารในขณะที่ยกข้าวสารระหว่างบริษัท ด. กับผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตกลงให้คณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้ขาด บริษัท ด. ต้องจัดหาผู้ตรวจสอบซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ทางด้านการตรวจสอบคุณภาพ และชนิดข้าวสารได้อย่างดี และจัดหาสิ่งของชนิดดีตลอดจนใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ จำเลยที่ 1 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ข้าวขาว ข้าวหอมมะลิไทย ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 นายชุมพล เป็นพนักงานของจำเลยที่ 1 และเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า (ประเภท ข.) ข้าวหอมมะลิไทย ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 วันที่ 14 มกราคม 2557 บริษัท ด. ทำสัญญาจ้างตรวจสอบและดูแลคุณภาพและน้ำหนักข้าวสารโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2556/57 กับจำเลยที่ 1 โดยมีจำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อผูกพัน โดยต้องตรวจสอบคุณภาพข้าวสารที่โรงสีข้าวจะส่งมอบแก่บริษัท ด. ให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงพาณิชย์ เรื่องมาตรฐานสินค้าข้าว พ.ศ. 2540 และหรือข้อกำหนดตามที่บริษัท ด. กำหนด เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2557 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2557 นายชุมพล พนักงานของจำเลยที่ 1 ตรวจสอบคุณภาพข้าวของโรงสี ม. โรงสี จ. และโรงสี พ. โดยการต้มในน้ำเดือดและวิเคราะห์ทางกายภาพแล้วรับรองว่าได้ตรวจสอบคุณภาพ/วิเคราะห์ตามตัวอย่างที่สุ่มได้จริง วันที่ 2 สิงหาคม 2557 สำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ทดสอบเบื้องต้นตัวอย่างข้าว 6 ตัวอย่าง ที่คณะทำงานชุดที่ 54 เก็บตัวอย่างข้าวมาจากคลังสินค้าของบริษัท ด. โดยการต้มข้าวแล้วผลปรากฏว่าผ่านการทดสอบเบื้องต้นแต่เมื่อวิเคราะห์ทางกายภาพแล้วมีข้าวและสิ่งที่มีอาจมีปนได้ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ตามรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างข้าว และวันที่ 23 และ 25 กันยายน 2557 ห้องปฏิบัติการ ดีเอ็นเอ เทคโนโลยี มหาวิทยาลัย ก. รายงานผลการวิเคราะห์ข้าวตัวอย่างทั้ง 6 ตัวอย่างแล้ว ผลการตรวจสอบทางพันธุกรรมมีข้าวหอมมะลิต่ำกว่าร้อยละ 92 ผู้เสียหายเห็นว่านายชุมพลเป็นผู้ประกอบการงานในวิชาชีพทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จ และจำเลยทั้งสองร่วมกันเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้ประกอบการงานในวิชาชีพทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จ จึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาใจทักว่า ข้าวสารที่นายชุมพลตรวจสอบและรับรองรายนี้เป็นข้าวที่ไม่ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดของข้าวหอมมะลิไทย ประเภทข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2 อันเป็นการทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จหรือไม่ ศาลฎีกา

เห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาตามคำแก้ฎีกาของจำเลยทั้งสองก่อนว่า คณะทำงานชุดที่ 54 เก็บตัวอย่างข้าวถูกต้องตามคู่มือปฏิบัติหรือไม่ เห็นว่า ตามบันทึกคณะกรรมการตรวจสอบปริมาณและคุณภาพข้าว ชุดที่ 54 บันทึกว่า กองหมายเลข 1 การเก็บตัวอย่างข้าวชักรับตัวอย่างรอบกองทั้ง 4 ด้าน และบนกองจำนวน 1 ตัวอย่าง ชักรับตัวอย่างจากการชุกองด้านบนกว้าง 3 กระสอบ ยาว 5 กระสอบ ลึก 15 กระสอบ จำนวน 1 ตัวอย่าง กองหมายเลข 2 การเก็บตัวอย่างข้าวชักรับตัวอย่างรอบกองทั้ง 4 ด้าน และบนกองจำนวน 1 ตัวอย่าง ชักรับตัวอย่างจากการชุกองด้านบนกว้าง 3 กระสอบ ยาว 5 กระสอบ ลึก 15 กระสอบ จำนวน 1 ตัวอย่าง กองหมายเลข 3 การเก็บตัวอย่างข้าวชักรับตัวอย่างรอบกองทั้ง 4 ด้าน และบนกองจำนวน 1 ตัวอย่าง ชักรับตัวอย่างจากการชุกองด้านบนกว้าง 3 กระสอบ ยาว 5 กระสอบ ลึก 15 กระสอบ จำนวน 1 ตัวอย่าง โดยมีนางสาวภัทรา หัวหน้าคลังสินค้า และนายสำเร็จเจ้าของคลังสินค้า/ตัวแทน ลงลายมือชื่อรับรองในบันทึกดังกล่าว อีกทั้งเป็นการลงลายมือชื่อในทันทีหลังจากการเก็บตัวอย่างข้าวเสร็จสิ้น ที่นางสาวภัทรา หัวหน้าคลังสินค้า เบิกความตอบนายจำเลยที่ 1 ถาปนิงว่า วันที่เจ้าหน้าที่ทหารเข้าไปเก็บตัวอย่างข้าวสาร พยานเห็นเจ้าหน้าที่ทหารเก็บตัวอย่างข้าวด้วยวิธีเก็บจากรอบกองจริง แต่ไม่เห็นเจ้าหน้าที่ทหารเก็บตัวอย่างข้าวด้วยวิธีเจาะกองตามที่ระบุไว้ในบันทึกรายงานการตรวจสอบปริมาณข้าว รวมถึงไม่เห็นการเก็บตัวอย่างด้วยวิธีชุกอง และไม่เห็นเจ้าหน้าที่ทหารป็นขึ้นไปบนกองกระสอบข้าวด้วย และนางสาวแสงดาว พนักงานบริษัท ด. เบิกความตอบคำถามค้านนายจำเลยทั้งสองถึงวันเก็บตัวอย่างข้าวของคณะทำงานชุดที่ 54 สรุปได้ว่าเห็นเจ้าหน้าที่ทหารฉ่ำข้าวจากกองข้าวที่อยู่ใกล้ประตูที่สุด ใช้เวลาเก็บตัวอย่างข้าวไม่นาน ไม่น่าจะเกิน 1 ชั่วโมง นั้นขัดกับบันทึกดังกล่าวซึ่งทำขึ้นในวันเก็บตัวอย่างข้าว คำเบิกความของนางสาวภัทราและนางสาวแสงดาวในส่วนนี้จึงไม่น่าเชื่อถือ แต่เชื่อว่า คณะทำงานตรวจสอบปริมาณและคุณภาพข้าว ชุดที่ 54 สุ่มเก็บตัวอย่างข้าวในคลังสินค้าของบริษัท ด. เป็นไปตามคู่มือปฏิบัติตามที่ปรากฏในบันทึกรายงานการตรวจสอบปริมาณข้าว ปัญหาตามคำแก้ฎีกาของจำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้น ต่อมา มีการส่งตัวอย่างข้าวไปให้เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ตรวจวิเคราะห์ ซึ่งตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 กำหนดให้ประเภทข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2 ต้องมีข้าวหอมมะลิไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 92 โดยปริมาณ และต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว และระดับการสี ดังนี้ ส่วนผสม ประกอบด้วยข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.0 ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8.0 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 4.5 ในจำนวนนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 5.0 ส่วน และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 0.5 และปลายข้าวขาวชิว้น ไม่เกินร้อยละ 0.1 นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 8.0 ส่วนขึ้นไป มีข้าวและสิ่งที่มีปนได้ ข้าวเมล็ดแดง และหรือข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่เกินร้อยละ 0.5 ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 0.2 ข้าวเมล็ดทองไข ไม่เกินร้อยละ 3.0 ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.25 ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.0 ข้าวเปลือก ไม่เกิน 5 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดฟิซอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 0.2 และระดับการสี สดพิเศษ ผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างข้าวทั้ง 6 ตัวอย่าง ของสำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ปรากฏผลว่า ตัวอย่างที่หนึ่ง รหัสตัวอย่างข้าวที่ 57107150111101 มีรายการที่ผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนด คือ ข้าวหัก ผลการวิเคราะห์ได้ 7.8 ข้าวเมล็ดแดง ผลการวิเคราะห์ได้ 1.2 และข้าวเมล็ดเสีย ผลการวิเคราะห์ได้ 0.6 ตัวอย่างที่สอง รหัสตัวอย่างข้าวที่

57107150111102 มีรายการที่ผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนด คือ ข้าวหัก ผลการวิเคราะห์ได้ 6 ข้าวเมล็ดแดง ผลการวิเคราะห์ได้ 0.8 ข้าวเมล็ดเสีย ผลการวิเคราะห์ได้ 0.7 และระดับการสี ผลการวิเคราะห์ได้สี่ดี ตัวอย่างที่สาม รหัสตัวอย่างข้าวที่ 57107150111103 มีรายการที่ผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนด คือ ข้าวเมล็ดแดง ผลการวิเคราะห์ได้ 0.7 ข้าวเมล็ดเสีย ผลการวิเคราะห์ได้ 0.4 ข้าวเหนียว ผลการวิเคราะห์ได้ 1.6 และระดับการสี ผลการวิเคราะห์ได้สี่ดี ตัวอย่างที่สี่ รหัสตัวอย่างข้าวที่ 57107150111104 มีรายการที่ผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนด คือ ข้าวหัก ผลการวิเคราะห์ได้ 6.4 ข้าวเมล็ดแดง ผลการวิเคราะห์ได้ 0.8 ข้าวเมล็ดเหลือง ผลการวิเคราะห์ได้ 0.4 และข้าวเมล็ดเสีย ผลการวิเคราะห์ได้ 1 ตัวอย่างที่ห้า รหัสตัวอย่างข้าวที่ 57107150111105 มีรายการที่ผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนด คือ ข้าวหัก ผลการวิเคราะห์ได้ 5.80 ข้าวเมล็ดแดง ผลการวิเคราะห์ได้ 2.0 ข้าวเมล็ดเหลือง ผลการวิเคราะห์ได้ 0.30 และข้าวเมล็ดเสีย ผลการวิเคราะห์ได้ 0.30 ตัวอย่างที่หก รหัสตัวอย่างข้าวที่ 57107150111106 มีรายการที่ผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนด คือ ข้าวหัก ผลการวิเคราะห์ได้ 8.4 ข้าวเมล็ดแดง ผลการวิเคราะห์ได้ 1 ข้าวเมล็ดเหลือง ผลการวิเคราะห์ได้ 0.3 ข้าวเมล็ดเสีย ผลการวิเคราะห์ได้ 0.4 ข้าวเหนียว ผลการวิเคราะห์ได้ 1.4 และระดับการสี ผลการวิเคราะห์ได้สี่ดี ซึ่งจากการเปรียบเทียบผลการตรวจสอบทั้งหมดแสดงว่าข้าวสารตัวอย่างทั้ง 6 ตัวอย่าง เป็นข้าวสารที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยประเภทข้าวขาว 100 เปอร์เซนต์ ชั้น 2 ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ เห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจวิเคราะห์ข้าวไม่ทราบว่าเป็นของผู้อื่นเพราะตัวอย่างข้าวใส่ชื่อเป็นรหัสตัวเลข และสำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่ได้รับความน่าเชื่อถือ และในกรณีที่มีข้อโต้แย้งเรื่องคุณภาพข้าวสารในขณะที่ยกข้าวสารระหว่างบริษัท ค. กับผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการตกลงให้คณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้ขาด จึงไม่น่าเชื่อว่าผลการตรวจวิเคราะห์จะผิดพลาดหรือไม่ถูกต้อง ส่วนผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพข้าวซึ่งนายชุมพลตรวจวิเคราะห์และทำคำรับรองว่าได้ตรวจสอบคุณภาพ/วิเคราะห์ตามตัวอย่างที่สุ่มได้จริงนั้น เห็นว่า การตรวจวิเคราะห์คุณภาพข้าวว่าผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่นั้น ต้องมีการพิจารณาทุกค่ามาตรฐานให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานที่กำหนดทั้งหมด เช่น ปริมาณข้าวหัก ปริมาณข้าวเมล็ดแดง ปริมาณข้าวเหนียว และปริมาณข้าวเมล็ดเหลือง เป็นต้น เมื่อรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ข้าวของสำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ปรากฏว่าข้าวมีค่ามาตรฐานผิดจากค่ามาตรฐานที่กำหนดหลายค่ามาตรฐาน โดยเฉพาะผลการตรวจวิเคราะห์ทุกตัวอย่างพบว่ามีข้าวเมล็ดแดงและข้าวเมล็ดเสียที่เป็นค่าที่ผิดมาตรฐานที่กำหนดทุกตัวอย่าง นอกจากนี้ ในการสุ่มตรวจของนายชุมพลตั้งแต่วันที่ 21 มกราคม 2557 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2557 รวมจำนวน 25,529 กระสอบ นายชุมพลตรวจสอบไม่พบข้าวเมล็ดแดงแม้แต่เมล็ดเดียว พฤติการณ์ดังกล่าวจึงเชื่อว่าผลการตรวจวิเคราะห์ของนายชุมพลเป็นเท็จไม่ถูกต้องตามค่ามาตรฐานที่กำหนด อันเป็นการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าผิดไปจากความเป็นจริง ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ต่อไปว่า จำเลยทั้งสองร่วมกับนายชุมพล ในการประกอบกิจการในวิชาชีพทำคำรับรองผลการตรวจวิเคราะห์อันเป็นเท็จหรือจงใจกระทำการใด ๆ ให้การตรวจสอบมาตรฐานสินค้าผิดไปจากความเป็นจริงหรือไม่ เห็นว่า ผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลและต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเท่านั้น ซึ่งในการ

ประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องว่าจ้างผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าจากสำนักงาน มาตรฐานสินค้าตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมากระทำการแทน ทั้งผู้ประกอบการ ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าจึงเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามมาตรา 269 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หากผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จหรือจงใจกระทำการใด ๆ ให้การตรวจสอบมาตรฐานสินค้าผิดไปจากความเป็นจริง ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าซึ่งเป็นนิติบุคคลต้องรับผิดชอบในการกระทำของผู้ ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าดังกล่าว เสมือนหนึ่งได้กระทำด้วยตนเอง เพราะ บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นบัญญัติให้ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าต้องมีฐานะเป็น นิติบุคคลซึ่งมีเจตนารมณ์มุ่งประสงค์ให้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบ มาตรฐานสินค้าซึ่งเป็นพนักงานของตน และต้องรับผิดชอบเมื่อมีการรับรองมาตรฐานสินค้าอันเป็นเท็จ หรือผิดไปจากความเป็นจริงโดยเฉพาะ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท ด. ว่าจ้างจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็น นิติบุคคลผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ให้ตรวจสอบข่าวสารที่จะ นำเข้าเก็บในคลังสินค้าให้ได้ข่าวสารที่ได้มาตรฐานตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 หากข่าวสารที่จำเลยที่ 1 ตรวจสอบแล้วเป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าวก็อนุญาตให้นำข่าวสารเข้า เก็บในคลังสินค้าของบริษัท ด. จำเลยที่ 1 ว่าจ้างให้นายชุมพล ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบ มาตรฐานสินค้าตรวจสอบข่าวสารที่โรงสีข้าวนำมาส่งให้ได้ข่าวสารที่ได้มาตรฐานตามประกาศ กระทรวงพาณิชย์ฯ เพื่อนำเข้าเก็บในคลังสินค้า แต่ผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างข้าวของ สำนักงานคณะกรรมการตรวจข้าว สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ปรากฏว่า ข้าวสารไม่ถูก ต้องตามมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ ดังนั้น การที่นายชุมพลผู้มี หน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานสินค้ากระทำการแทนในนามจำเลยที่ 1 ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าว โดยทำคำรับรองอันเป็นเท็จและตรวจสอบข้าวให้ผิดไปจากความเป็นจริง ย่อมถือว่าจำเลยที่ 1 ใน ฐานะผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและเป็นผู้มอบหมายให้นายชุมพลทำการ ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวดังกล่าวแทนเป็นผู้ทำคำรับรองการตรวจสอบข้าวเป็นเอกสาร อันเป็นเท็จและทำให้ผิดจากความเป็นจริงแล้ว โดยการที่นายชุมพลลงลายมือชื่อในฐานะ ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าในผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพข้าวเป็นการลงลายมือชื่อในฐานะผู้ กระทำการแทนจำเลยที่ 1 จึงย่อมมีผลผูกพันจำเลยที่ 1 ด้วย จำเลยที่ 1 จะอ้างว่าจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 กรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทน เพ็งเห็นผลการวิเคราะห์คุณภาพข้าวของนาย ชุมพล หรือจำเลยที่ 1 ไม่ได้เป็นผู้มีวิชาชีพในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า หรือจำเลยที่ 1 มอบหมายให้นายชุมพลเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าโดยจำเลยที่ 1 มิได้เกี่ยวข้องกับการทำ คำรับรองเป็นเอกสารดังกล่าวหาได้ไม่ ส่วนจำเลยที่ 2 โจทก์มีรองผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า เป็นพยานโจทก์เบิกความว่า เมื่อ ตรวจสอบพบว่าข้าวที่อยู่ในคลังสินค้าของบริษัท ด. เป็นข้าวมาตรฐานระดับ ซี (ข้าวที่ไม่ตรงตาม มาตรฐานที่กำหนด) ผู้เสียหายจึงได้มอบหมายให้พยานไปร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่บริษัท ด. และ ผู้เกี่ยวข้อง พนักงานสอบสวน เป็นพยานโจทก์เบิกความว่า รองผู้อำนวยการรักษาการแทน ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่บุคคล นิติบุคคล กรรมการ หรือหุ้นส่วน ผู้จัดการทั้งในฐานะส่วนตัว กรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ กระทำความผิดในโครงการรับจำนำข้าว ในข้อหาฉ้อโกง ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกงและข้อหาอื่น ๆ ที่

เกี่ยวข้องจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ต่อมาผู้เสียหายตรวจสอบพบว่าบริษัทตรวจสอบมาตรฐานสินค้ามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย จึงมีการกล่าวหาจำเลยทั้งสองและนายชุมพล และตอบทนายจำเลยที่ 1 ถามค้านว่า เหตุที่มีการแจ้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 เพราะนำผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพข้าวของนายชุมพลไปเปรียบเทียบกับผลการตรวจสอบคุณภาพข้าวที่ห้องทดลองของมหาวิทยาลัย ก. แล้วได้ผลไม่เหมือนกัน แต่พนักงานสอบสวนไม่ได้สอบสวนว่านายชุมพลปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบโดยชอบหรือไม่ นั้น เมื่อโจทก์มิได้นำสืบพยานให้ปรากฏว่าจำเลยที่ 2 เกี่ยวข้องกับการทำคำรับรองมาตรฐานสินค้าอันเป็นเท็จหรือผิดไปจากความเป็นจริงที่โจทก์นำมาฟ้องอย่างไร และจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ 1 มิได้มีหน้าที่ในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามกฎหมายที่ต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าของพนักงานของจำเลยที่ 1 จึงไม่อาจลงโทษจำเลยที่ 2 ในความผิดฐานทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จ เมื่อผู้เสียหายไม่ได้รับข่าวสารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของประกาศกระทรวงพาณิชย์ฯ ตามที่ตกลงไว้กับบริษัท ด. ถือได้ว่าจำเลยที่ 1 ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าเป็นผู้ทำคำรับรองอันเป็นเท็จดังกล่าว เป็นเหตุให้มีการรับข่าวสารเข้าเก็บในคลังสินค้าของบริษัท ด. ย่อมทำให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าของข่าวสารได้รับความเสียหายเพราะได้รับข่าวสารไม่ถูกต้องตามมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคหนึ่ง และเมื่อจำเลยที่ 1 โดยนายชุมพลใช้หรืออ้างคำรับรองไปตามหน้าที่ของจำเลยที่ 1 เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับมอบข่าวสารที่นายชุมพลตรวจสอบจึงเป็นการใช้หรืออ้างคำรับรองอันเป็นเท็จโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคสอง แต่จำเลยที่ 1 ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 57 เพราะการตรวจสอบมาตรฐานของข่าวสารในคดีนี้เป็นการตรวจสอบเพื่อนำข่าวสารเข้าเก็บในคลังสินค้า ไม่ใช่กรณีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าเพื่อขออนุญาตนำเข้าหรือส่งออกมาตรฐานสินค้านำไปแสดงต่อเจ้าพนักงานศุลกากรก่อนส่งสินค้าออกนอกประเทศตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 มาตรา 17 และแม้จำเลยที่ 1 มีความผิดเป็นด้วยการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคหนึ่ง แต่โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 86 และขอให้ลงโทษตามกฎหมายที่มีโทษหนักที่สุดเพียงกรรมเดียว จึงเป็นกรณีที่โจทก์ไม่ประสงค์ฎีกาให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ในฐานะตัวการกระทำความผิดฐานทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคหนึ่ง จึงไม่อาจลงโทษจำเลยที่ 1 ในฐานะตัวการในความผิดฐานดังกล่าวได้ เพราะต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 215 และ 225 คงลงโทษในฐานะผู้สนับสนุนการกระทำความผิด เมื่อการกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 86 และมาตรา 269 วรรคสอง จึงต้องลงโทษตามมาตรา 269 วรรคสอง ซึ่งเป็นบทหนักที่สุดตามที่โจทก์ฎีกา ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิจารณาพิพากษาพิพากษาเห็นพ้องด้วยบางส่วน ฎีกาข้อนี้ของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน ส่วนฎีกาข้ออื่นของโจทก์ไม่จำต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป พิจารณาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269 วรรคหนึ่ง (เดิม) ประกอบมาตรา 86 และมาตรา 269 วรรคสอง (เดิม) ให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ฐานใช้หรืออ้างคำรับรองอันเป็นเท็จเพียงกรรมเดียวตามที่โจทก์ฎีกา ปรับ 4,000 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29

นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5

องค์คณะ

ประชา งามลายวง · อุทัย โสภาโชติ · เศรษฐี ศิริมงคละ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1488/2567>